

Basisinformatie Gemeenschappelijke regelingen

December 2018

Griffie gemeente Nijmegen

WAT IS EEN GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING?

INLEIDING

Een aantal **publieke taken** van de gemeenten kunnen worden uitgevoerd door deel te nemen aan een **gemeenschappelijke regeling (GR)**. Het gaat dan vaak om taken die de **gemeentegrenzen overschrijden** zoals werkgelegenheid, zorg, veiligheid en bereikbaarheid.

WAAROM EEN GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING?

eigen AMBITIE

Als de gemeente bepaalde ambities deelt met ander lokale overheden kan het een meerwaarde zijn om een GR in het leven te roepen om dit meer slagkracht bij te zetten.

op verzoek van HET RIJK

De Rijksoverheid legt gemeenten in sommige gevallen op om bepaalde taken regionaal te organiseren, een GR kan dan een vorm zijn om die samenwerking op te zetten.

inzet van EXPERTISE

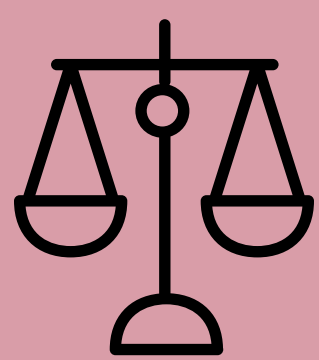
Door de krachten te bundelen kunnen we onze inwoners beter bedienen, een GR biedt dan bv. de mogelijkheid om gezamenlijk personeel in te huren.

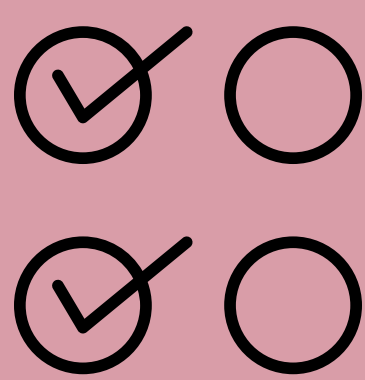
een COMBINATIE

Vaak is het een oprichten van een GR gemotiveerd door een combinatie van de hiernaast genoemde redenen.

WETTELIJK KADER

In de **wet Gemeenschappelijke regelingen (Wgr)** zijn de verschillende mogelijke publiekrechtelijke vormen van een gemeenschappelijke regeling vastgelegd.

Ook worden er binnen de Wgr verschillende **wettelijke verplichtingen** aan de gemeenten opgelegd, zoals **wettelijke termijnen** waarbinnen het college de gemeenteraad moet **informer**en.

De gemeenschappelijke regelingen van de gemeente Nijmegen zijn in te delen in de volgende typen:

Openbaar lichaam

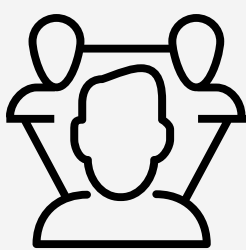
Gemeenschappelijk Orgaan (GO)

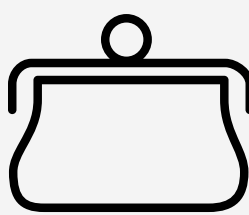
Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO)

DE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN VAN DE GEMEENTE NIJMEGEN

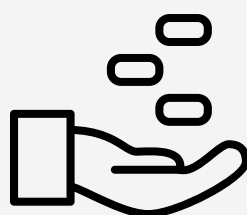
LEGENDA

Aantal deelnemende gemeenten

Totale begroting 2019

Kosten per inwoner van Nijmegen in 2019

GGD Gelderland Zuid

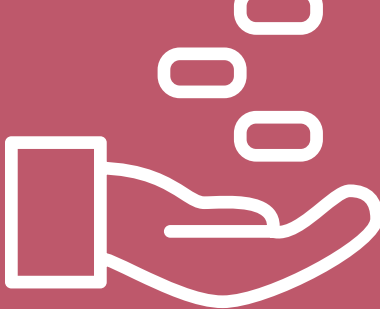

16

€28.155.327

€68,12

MGR Rijk van Nijmegen

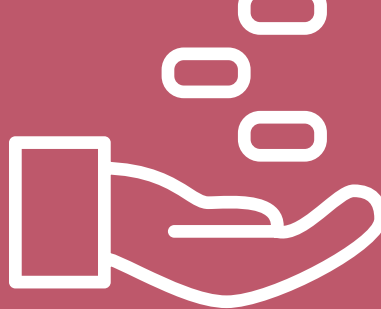

8

€77.469.000

€309,76

Arnhem - Nijmegen city region

18

€1.136.011

€1,58

Omgevingsdienst regio Nijmegen (ODRN)

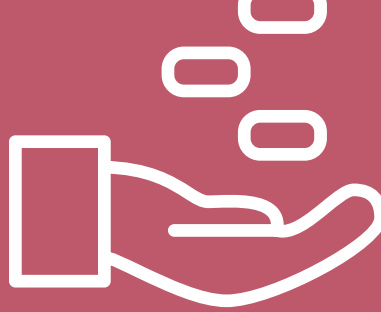

6

€15.318.000

€31,21

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

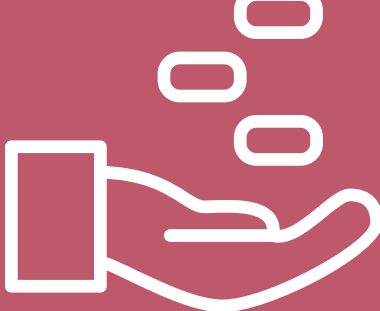

16

€79.873.000

€73,18

Euregio Rijn-Waal

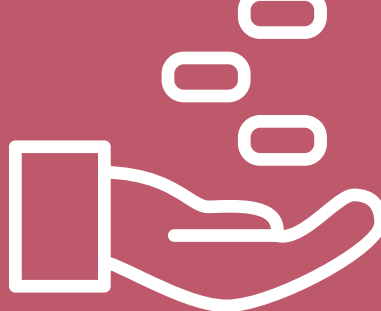
Euregio Rhein - Waal
gemeinsam stärker samen sterker

55

€3.051.044

- *

*de Euregio wordt niet direct door de gemeenten gefinancierd, maar door de provincies.

Milieusamenwerking en afval-verwerking regio Nijmegen (MARN)

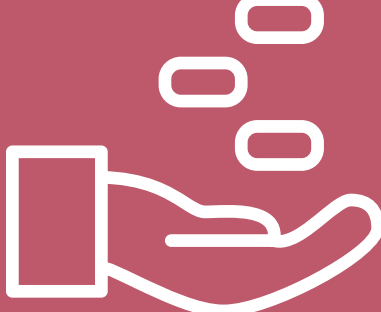

8

€590.937

€1,74

Vervoersorganisatie Arnhem-Nijmegen

18

€11.980.999

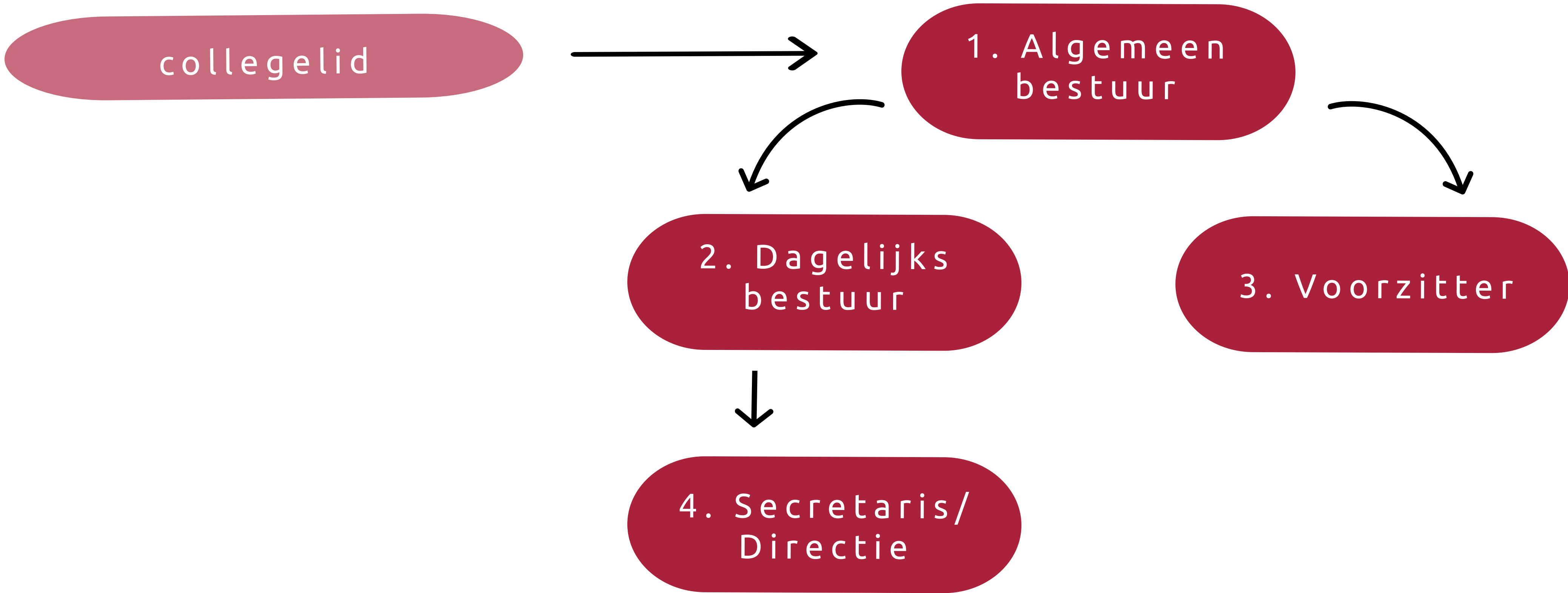

€3,97

Voor meer informatie over de taken en bevoegdheden van de gemeenschappelijke regelingen klik op het desbetreffende naam.

HOE WERKT EEN GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING?

SCHEMATISCHE WEERGAVE*

TEKSTUELE TOELICHTING

- 1. De gemeentelijke bevoegdheden op basis waarvan de organisatie handelt, worden door de deelnemende partijen op- of overgedragen aan het **algemeen bestuur (AB)**, één of meerdere collegeleden maken namens de colleges van de deelnemende gemeenten deel uit van het AB.
 - ✓ In het AB geldt altijd een (soms gespecificeerde) **meerderheidsregel voor besluitvorming**.
- 2. Het **dagelijks bestuur (DB)** wordt gekozen uit het midden van de leden van het AB en is verantwoordelijk voor de uitvoering van besluiten van het AB.
 - ✓ Het DB legt **indirect** via het AB verantwoording af aan de gemeenteraad, nooit direct. Dit is wettelijk vastgelegd.
- 3. Het DB kiest uit haar midden een **voorzitter**.
- 4. Het DB wordt ondersteund door een **secretaris of directie**, afhankelijk van het takenpakket.
 - ✓ Een gemeenschappelijke regeling heeft een **eigen rechtspersoonlijkheid**. Dat betekent dat het op eigen titel rechtshandelingen kan verrichten zoals het in dienst nemen van personeel.

* deze schematische weergave is alleen van toepassing van de gemeenschappelijke regelingen die de vorm hebben van een openbaar lichaam. Deze uitleg is niet volledig van toepassing op de Euregio Rijn-Waal ,het GO Arnhem - Nijmegen en de GR vervoersorganisatie Arnhem-Nijmegen.

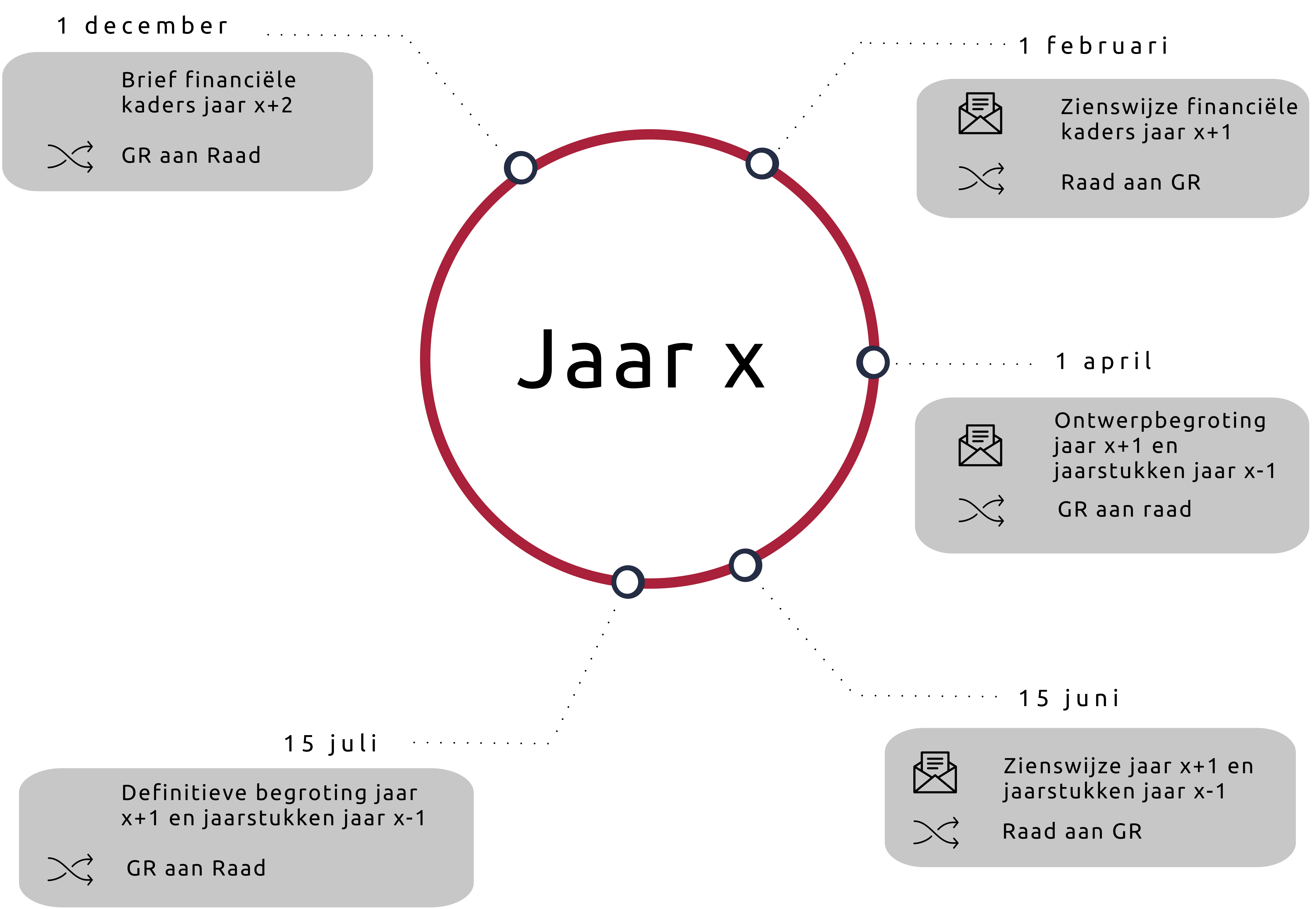
STURING VANUIT DE RAAD OP GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

INLEIDING

Deelname aan een gemeenschappelijke regeling brengt voor de gemeente financiële en bestuurlijke risico's met zich mee. Het is daarom belangrijk dat de raad zicht houdt op de te realiseren doelen en daarbij gestelde kaders. Om hierop te kunnen sturen krijgt de raad via verschillende wegen informatie over de stand van zaken binnen een gemeenschappelijke regeling.

STURING VIA P&C-CYCLUS

In de Wgr zijn termijnen vastgesteld waarbinnen gemeenschappelijke regelingen de raden van deelnemende gemeenten dienen te informeren over de financiële kaders. Deze zijn hieronder schematisch weergegeven:

STURING VIA RAPPORTAGES EN KADERS

In de statuten van een gemeenschappelijke regeling wordt vastgelegd of er met (kwartaal)rapportages of (dienstverlenings)overeenkomsten wordt gewerkt. Als dit het geval is zullen deze stukken worden opgenomen in de jaarplanning.

DE ROL VAN RAADSLEDEN

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende rol, ook als het gaat om gemeenschappelijke regelingen. Dit zijn immers vormen van verlengd lokaal bestuur.

Intrekken delegatiebesluit

Een van de aanbevelingen uit het rekenkamer rapport over 'Veilig Thuis' was om het delegatiebesluit in te trekken. In dit besluit was het college gemandateerd om een zienswijze voor te leggen op de begroting en jaarrekening van een gemeenschappelijke regeling. Het college moest de raad formeel om wensen en bedenkingen vragen. De intrekking van dit besluit betekent dat voortaan alle zienswijzen aan de raad worden voorgelegd middels een raadsvoorstel. Hier kunnen raadsleden dus moties en amendementen op indienen.

De balans tussen de beleidskaders en de financiële kaders

Als raadslid toets je de financiële kaders aan de beleidskaders en andersom. Als hier tussen een discrepantie ontstaat dan kan het zo zijn dat de financiële kaders ontoereikend zijn voor het gestelde beleidsdoel, andersom kan het ook zo zijn dat de gestelde beleidsdoelen en ambities niet realistisch (genoeg) zijn. Als raadslid kijk je kritisch naar deze kaders en agendeer je jouw standpunt op het juiste moment in de cyclus.

Kies het juiste moment in de begrotingscyclus

Op basis van input vanuit alle gemeenschappelijke regelingen in de regio heeft de griffierskring Gelderland-Zuid een jaarplanning opgesteld voor 2019. Hierin is inzichtelijk gemaakt welke stukken van een gemeenschappelijke regeling wanneer worden gedeeld met de gemeenteraden.

In het najaar van 2019 worden bij de gemeenschappelijke regelingen de financiële kaders voor de begroting van 2021 vastgesteld. Deze worden middels een brief aan de raad medegedeeld. Dit is het moment waarop je als raadslid en -fractie de meeste invloed hebt op de inkomsten en uitgaven van een GR. Voor 1 februari 2020 moet de raad een zienswijze geven op de voorgestelde financiële kaders in relatie tot de gestelde beleidskader. Voor sommige gemeenschappelijke regelingen komen er ook nieuwe beleidskaders naar de raden in 2019, maar de meeste anderen hebben hun beleidskaders nog voor een aantal jaren vaststaan.

Het aanbrengen van focus door prioritering

Bij iedere gemeenschappelijke regeling hoort een stroom aan informatie over de gang van zaken, op inhoud, proces, financieel en over de bedrijfsvoering. Het is als raadslid vrijwel onmogelijk om goed zicht te houden op alle deze stukken én deze in de juiste context te plaatsen. Er zijn een aantal gemeenschappelijke regelingen met een omvangrijke begroting (zie pagina 2), ook zijn er gemeenschappelijke regelingen die (tijdelijk) onder het politieke vergrootglas liggen. Het is daarom verstandig om binnen je fractie de aandacht over de verschillende gemeenschappelijke regelingen te verdelen, maar ook om kritische bevindingen te delen met andere fracties, zowel binnen Nijmeegse raad als in de regio, om gezamenlijk tot een bepaalde zienswijze te komen.